

ОБЩИНА ГУРКОВО

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ ЗА ПЕРИОДА 2016 – 2020 г.

2017 година

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Общинска политика за енергийна ефективност	4
1.1	Цел	4
1.2	Текущо състояние. Бариери.	5
1.3	Потенциал	6
1.4	Количествени цели в приоритетните направления	7
1.4.1	Индустрия	7
1.4.2	Бит и услуги.....	7
1.4.3	Сграден фонд.....	7
1.4.4	Транспорт.....	7
1.5	Преглед на дейностите за подобряване на енергийната ефективност	8
1.5.1	Доизграждане на институционалната рамка	8
1.5.2	Обучение и информиране	8
1.5.3	Нормативни и регулаторни средства	9
1.5.4	Провеждане на енергийни обследвания на сгради поЕЕ.....	9
2	Стратегии за енергийна ефективност в приоритетните направления	9
2.1	Индустрия	9
2.2	Бит и услуги	10
2.3	Транспорт.....	10
2.4	Избрани целеви групи	11
3	Финансиране на проекти за енергийна ефективност.....	13
3.1	Фонд “Енергийна ефективност”	13
3.2	Банкови заеми	14
3.3	Програми, фондове	14
3.4	Използване на компаниите за енергийни услуги за осъществяване на проекти за енергийна ефективност в общините.....	15
3.5	Целева субсидия за капиталови разходи от Централния бюджет.....	15
3.6	Съвременни икономически механизми	15

4	Наблюдение и оценка на провежданата политика за подобряване енергийната ефективност.....	16
5	Заключение	16

1 ОБЩИНСКА ПОЛИТИКА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Намаляване на енергопотреблението може да бъде реализирано по различни начини. Много често енергоспестяването или икономията на енергия се възприема като философия на бедността и се свързва с намаляване разходите за енергия, чрез известни ограничения. Енергийната ефективност е качествено понятие, характеризиращо рационалното използване на енергийните носители чрез подобряване качеството на енергийните услуги при най-приемлива цена за обществото.

1.1 ЦЕЛ

Задача на общинската програма по енергийна ефективност е активизиране на държавната политика на общинско ниво, съобразно специфичните условия на всяка община.

В България официалните цели на държавната политика са приети в следните документи:

- Закон за енергетиката и енергийната ефективност,
- Енергийна стратегия на България,
- Управленска програма на Правителството на Република България,
- Национален план за действие по промените в климата,
- Национална програма за развитие: България 2020
- Националната програма за развитие: България 2020 и съответните тригодишни
  - Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2017-2019 г. е приет с Решение № 1080 на Министерския съвет от 22 декември 2016 г.
  - Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2014-2016 г. е приет с Решение № 210 на Министерския съвет от 15 април 2014 г.
  - Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2015-2017 г. е приет с Решение № 794 на Министерския съвет от 02 декември 2014 г.
  - Тригодишният план за действие за изпълнението на Националната програма за развитие: България 2020 в периода 2016-2018 г. е приет с Решение № 1032 на Министерския съвет от 30 декември 2015 г.

Основните цели на Общинската програма по енергийна ефективност са:

- Намаляване на енергоемкостта на Брутния вътрешен продукт;

- Намаляване на вредните газови емисии в атмосферата – подобряване на екологичната обстановка в Община Гурково;
- Подобряване комфорта на живот на жителите на община Гурково;
- Постигане на устойчиво развитие.

При разработката на програмата водещ беше въпроса, как рационалното използване на енергията може да допринесе за постигане на основната стратегическа цел и подцелите на Плана за развитие на Община Гурково, а именно:

“Създаване на условия за устойчиво икономическо и социално развитие на Община Гурково в съответствие с българското и европейско законодателство и стратегически документи в рамката на местните особености и ресурси, приоритетите, мерките и конкретните действия за постигане на устойчиво местно развитие в тяхната взаимна обвързаност.

През 2018 год., правителството в своята Управленска програма декларира, че устойчивото развитие и реалният икономически растеж са негови основни цели, а енергийната ефективност е определена за приоритет на отрасъл енергетика. Енергийната стратегия на България до 2020 посочва, че основна стратегическа цел на икономиката трябва да бъде рационалното използване на енергийните ресурси. Като основен принцип на енергийната политика на страната е дефинирана активната социална защита чрез пренасочване на държавните субсидии от производителя към потребителя, изпълнение на мерки за енергийна ефективност и въвеждане на социално ориентирани тарифи. Постигането на трите ключови цели на националната енергетика - конкурентност, надеждност и отговарящо на изискванията за опазване на околната среда енергоснабдяване, може да бъде успешно само, ако е придружено с провеждане на действена политика за енергоспестяване, интегрирана в цялостната държавна политика за икономическо и социално развитие.

1.2 ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ. БАРИЕРИ.

Основен проблем е ниската енергийна ефективност на икономиката. Българската икономика е много по-енергоемка в сравнение с икономиките на останалите страни членки на ЕС. Енергийното потребление, измерено като тон нефтен еквивалент на 1 000 щ.д. БВП възлиза на 1.57. В Чехия енергийното потребление е 0.74, в Румъния – 1.28, а средното потребление за ЕС – 0.15. Високата енергийна интензивност на икономиката я прави силно зависима от цените на суровия петрол.

За изготвянето на една работеща и балансирана програма по Енергийна Ефективност е необходима солидна подготовка: събиране на информация за разходите и текущото състояние за енергийното потребление по тримесечие за няколко години на всички общински и държавни обекти, определяне на приоритетни обекти и изготвяне на тяхното енергийно обследване. Определяне на икономически обосновани мерки за намаляване на енергийното потребление – одитиране на съответните обекти. Едва тогава следва търсенето на средства за осъществяването на предвидените в съответните одити мерки по увеличаване енергийната ефективност на експлоатацията на дадения обект.

Един от основните проблеми в община Гурково е фактът, че все още има ниска наситеност на газифицираните обекти в общината. Към момента те се както следва:

- общински сгради - 3 бр.(СУ "Христо Смирненски"; ОДЗ "Латинка" и Комплекс за социални услуги)
- Фирми - 2бр
- Частни домове - 8 бр.

Това се дължи на липсата на целеви средства в общинския бюджет за финансиране и разработване на проекти по енергийна ефективност и изготвянето на съответните одити.

Липсва все още необходимата психическа нагласа на всички нива на управление, както в обществения, така и в частния сектор, за приоритетността на работата по енергийна ефективност, което се дължи на липсата на стимули за рационално енергопотребление, внедрените мерки по ЕЕ не могат да се усетят веднага от всички граждани, като например асфалтирането на една улица или изграждането на малък инфраструктурен обект.

От друга страна стои и недостатъчната осведоменост на потребителите за възможностите за намаляване на консумацията, недостатъчната институционална база, затруднения достъп до инвестиции по проектите за ЕЕ и други.

Голяма част от общинските сгради и частните домове използват за отопление твърдо гориво, за 2016 добитата дървесина от територията на общината е общо 38854 м.куб., от които 19547 м.куб. са изнесени. Почти съща е ситуацията и с въглищата използвани за отопление, забелязва се увеличение на консумацията. Всички тези проблеми водят до влошаване качеството на атмосферния въздух.

1.3 ПОТЕНЦИАЛ

Производството на електроенергия с малки изключения не е приоритет на никоя от фирмите в Община Гурково. То се реализира единствено в производството и доставката на топлина в рамките на отоплителните инсталации на отделните сгради. Потенциалът на енергийна ефективност в тази сфера е във

възможностите за подобрене на горивните процеси, промяната на горивната база и намаляване загубите в системата за пренос и разпределение.

За сега в общината действат или предстоят да стартират дейност следните предприятия за добив на електроенергия

- Инсталация на река Лазова с мощност 0,368 MW
- Инсталация за изгаряне на биомаса с мощност 1,5 MW
- Няколко индивидуални фотосоларни системи

За да се постигне енергийна ефективност при консумацията на енергия е необходимо да се направят енергийни обследвания на обектите и се установят рентабилните мерки за реализиране на икономии и подобряване на комфорта на обитаване в сградите.

Реализирането на мерки за енергийна ефективност е в интерес не само на общините и държавата, а и на обществото като цяло. Това е невъзможно без координация и взаимодействие между всички слоеве. Трябва да се отбележи и добрата екологична страна на енергоефективната политика. Комбинацията между екологични и енергоикономични действия може да е сериозен аргумент при кандидатстване за финансиране от специализирани фондове.

1.4 КОЛИЧЕСТВЕНИ ЦЕЛИ В ПРИОРИТЕТНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ

1.4.1 Индустрия

Приватизацията на българската индустрия измени чувствително условията на действие към ефективно използване на ресурсите. Все повече предприятия оценяват необходимостта от агресивна политика и целенасочени действия за повишаване на енергийната си ефективност. Намаляването на енергийната наситеност на промишленото производство е въпрос, който може да бъде решен преди всичко с усилията на самите предприятия, но подпомогнати от държавните институции.

Предварителният анализ показва около 25% енерго-спестяващ потенциал спрямо сегашното потребление.

1.4.2 Бит и услуги

Мерките по ЕЕ в бита могат да доведат до намаление на енергопотреблението с около 10%.

1.4.3 Сграден фонд

Подобряването на топлоизолацията, модернизирането на отоплителните инсталации, използването на слънчева енергия и т.н. могат да намалят енергопотреблението в стария сграден фонд с около 35%.

Външните стени на повечето стари сгради имат до 5 пъти по-големи топлинни загуби в сравнение с нормите за ново строителство. В над 80% от съществуващия сграден фонд сутерените и таванските плочи са без топлоизолация. Топлинните загуби през прозорците и балконските врати достигат до 50% от общите топлинни загуби на сградата. Този сграден фонд ще съществува дълго и е необходимо да се вземат мерки за възстановяването му, ако за всеки конкретен случай това е икономически оправдано.

1.4.4.Транспорт

На територията на Общината определено значение за икономическото развитие и обслужване на населението има автомобилният транспорт. Община Гурково е разположена в централна България, област Стара Загора, в източния край на Розовата долина и южния край на Прохода на републиката, които разделя Тревненския от Елено - Твърдишкия дял на Стара планина.

През територията на общината преминават: Първокласен път - I - 6 София - Казанлък - Гурково - Бургас, който се дублира с ж.п. линия София - Бургас

През територията на общината преминават: Първокласен път - I - 6 София-Казанлък - Гурково - Бургас, който се дублира с ж.п. линия София - Бургас
Път - II - 55 - Русе - Велико Търново - Гурково - Свиленград / Проход на Републиката/.

На изток граничи с община Твърдица, на запад с община Николаево, на юг с община Нова Загора, на север с община Велико Търново и на североизток с община Елена.

От Стара планина извира реките Лазова и Радова, които преминават през гр. Гурково и се вливат в р. Тунджа, а в южния край на Община Гурково се намира язовир Жребчево. По билото на Стара планина преминава туристическата екопътека Ком – Емине. В гр. Гурково, с. Паничерево и с. Конаре има изградени 3 микроязовира.

1.5 ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

По-долу са изброени типичните дейности за подобряване на ЕЕ на общинско ниво.

1.5.1 Доизграждане на институционалната рамка

Предварителният анализ показва, че е необходимо да се организират структури, отговорни за политиката за ЕЕ на общинско ниво. Във връзка със задълженията на областните и общински администрации (чл.8 и чл.9 ал.1 и ал.2, чл.10 ал.5, чл.11 от ЗЕЕ), към Общинска администрация Гурково да се създаде съвет по Енергийна Ефективност.

1.5.2. Обучение и информиране

Основна пречка за ефикасното провеждане на политиката по ЕЕ е ниската степен на информиране. В тази сфера трябва да се организира:

- обучение по енергиен мениджмънт на служители от общинската администрация, работещи в областта на ЕЕ;
- изграждане на общински информационен център, който да провежда периодични информационни кампании относно възможностите за намаляване енергопотреблението без да се влошава комфорта, както и да дава консултации по въпросите на ЕЕ и ВЕИ;
- използване на медийни средства за популяризиране политиката за спестяване на енергия и начините за нейната реализация

1.5.3. Нормативни и регулаторни средства

Разработването на областни/общински програми за ЕЕ е задължителна част от държавната политика по ЕЕ. Националните краткосрочни програми се съставят от АЕЕ въз основа на националната дългосрочна програма и програмите изготвени на отраслово, областно и общинско ниво (чл.10 ал.4 от ЗЕЕ). Част от държавната политика по ЕЕ са и задължителните обследвания на енергоемки обекти с годишно потребление над граници, определени в наредба за обследване за енергийна ефективност (чл.17 от ЗЕЕ). Съгласно чл.16 ал.2 от ЗЕЕ на задължителното сертифициране подлежат сгради – държавна или общинска собственост - в експлоатация, с обща полезна (разгънатата) площ над 1000 кв. м. За изпълнение на дейностите за подобряване на ЕЕ се осъществява контрол, в съответствие с глава V от ЗЕЕ.

1.5.4. Провеждане на енергийни обследвания на сгради за ЕЕ подлежащи на задължително сертифициране.

В настоящата общинска програма по енергийна ефективност са включени приоритетните обекти например: общински сгради, болница, училища, детски градини, читалища и други.

2. СТРАТЕГИИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ В ПРИОРИТЕТНИТЕ НАПРАВЛЕНИЯ

2.1 Индустрия

Община Гурково е динамично развиваща се община, насочена към постигане на ефективна и конкурентоспособна икономика и висок жизнен стандарт на цялото население на територията и основен приоритет в развитието.

Търговката дейност в общината се осъществява в по-голямата си част от търговски дружества и еднолични търговци, които осъществяват дейност основно в третичния сектор - търговия и транспорт.

Промишлеността е сравнително добре развита. Основно производството е насочено в леката промишленост, хранителновкусовата и производството на изделия от дърво.

Дърводобивът е представен от държавно горско стопанство - ДГС Гурково общата площ на стопанството възлиза на 23262,30 ха. Територията на стопанството заема североизточната част на Старозагорска област и обхваща южните склонове на част от Средна Стара планина, и част от северните склонове на Източна Средна гора /Сърнена гора/. - за експлоатация на държавния горски фонд.

Селското стопанство е с ограничено значение за икономиката на общината, основно за задоволяване потребностите на населението.

За повишаване на ЕЕ на общинско ниво трябва да се приложат следните мерки:

- Изграждане на информационна система за състоянието на ЕЕ (чл.5, ал.2, т.11 от ЗЕЕ);

- Изграждане на информационна база за препоръчителни мерки, специфични за съответната област

Включване на проекти по ЕЕ, целящи:

- намаляването на енергийното потребление в енергоемките сектори на промишлеността

- въвеждане на енергоефективно осветление в промишлени предприятия;

- оптимизиране на отоплението на големи промишлени цехове и т.н.

2.2 Бит и услуги

Делът на използваната в бита и услугите енергия варира като крайното енергийно потребление има тенденция към повишаване.

За рационализиране на енергийното потребление в сектора, в зависимост от спецификата, трябва да се приложат следните действия:

- повишаване на ЕЕ на отоплението чрез подобряване енергийните характеристики на сградите/топлоизолация на ограждащите елементи и конструкции/

- подобряване на индивидуалното отопление чрез:

- подобряване на ЕЕ на горивни и отоплителни уредивъвеждане на модерни отоплителни системи на биомаса - котли на дървесни брикети, дървени стърготини или пелети с автоматично горивоподаване и регулиране на горивния процес

- осигуряване на нисколихвени заеми за населението при закупуване и инсталиране на енергоефективни индивидуални отоплителни системи в домакинствата.

- използване на слънчевата енергия за БГВ
- при избор на електрически прибори и съоръжения предимство да имат тези, които отговарят на европейските норми
- въвеждане на малки ко-генеративни инсталации в общински обекти.
- Намаляване на енергоемкостта на уличното осветление

2.3.Транспорт

В този сектор трябва да се работи за подобряване на инфраструктурата, организацията и регулирането на трафика в населените места

2.4 ИЗБРАНИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И ОБЕКТИ

За да изпълнява своите функции Общината се явява един от потребителите на енергия. Тя консумира енергия, както за затопляне на административните сгради така и за оборудването в действие. Пряко от бюджета се финансират разходите за енергия на общо 18 сгради, административните сгради, училищата, здравно заведение, БКС, социални грижи, читалища и др. Като голям разход на електроенергия се отчита и уличното осветление.

В общината се забелязва необосновано големи разходи за енергия във всички сфери. Основните енергоносители са ел.енергия природния газ, твърдите горива и промишлен газьол

За да се направи подбор на приоритетните целеви групи е необходимо да се определи влиянието, което Общината може да окаже конкретно на всяка група.

Начините и средствата за въздействие са:

1.Консултации

- разясняване на необходимостта и ползите от извършване на енергийно обследване
- установяване наличието на потенциал за спестяване на енергии
- набелязване на конкретни мерки за енергоспестяване
- търсене на консултанти,фирми и институции специализирани в областта на енергийните обследвания

2.Реализация на дейности

- вземане на решение за разработване на конкретни обекти
- организиране на обществено представяне и популяризиране на изпълнени проекти с успешнореализирани мерки по енергийна ефективност
- популяризиране на опита на други общини в сферата на енергоспестяването и търсене на възможности за прилагането му при нас
- 3.възможности за финансиране

- кандидатстване в международни енергийно-ефективни проекти и фондове
- ползване на инвестиционни кредити на банкови институции
- собствени средства на общината
- други

4. Общински мероприятия

- упражняване на контрол на начина на стопанисване и поддръжка на сградите и поддържания комфорт в тях.
- При извършване на обществени поръчки определяне на критерий за оценка- енергийна ефективност и опазване на околната среда
- Енергоефективните мероприятия да се изпълняват с приоритет

Конкретно в отделните целеви групи възможността за влияние е следната:

Административни сгради

Върху тях Общината може да окаже най-голямо влияние тъй като е изцяло в правомощията ѝ – зависят пряко от нея. Могат да направят консултации за провеждане на конкретни мерки и мероприятия за ефективно използване на енергийните ресурси.

Училища

Общината оказва средно влияние, тъй като не са пряко зависими от общината. Те са вторични разпоредители с бюджетни средства. Могат да се приложат:

- Подмяна на осветителните тела с по-ефективни
- Преустройство и ремонт на отоплителните системи
- Смяна на дограмата с PVC и стъклопакет
- Топлинна изолация на външни стени
- Монтаж на соларни инсталации
- Изграждане на фотоволтаични електроцентрали за производство на електрическа енергия.
- Др. мерки за прилагане на възобновяемите енергийни източници.

Читалища, заведения за социални грижи и домашен патронаж

Голямо е влиянието, което може да се окаже върху тази целева група, но енергопотреблението е сведено до минимум, комфорта е занижен, няма свободни финансови ресурси.

Поликлиника и Комплекс за социални услуги

Може да се окаже голямо влияние. Необходимо е да се направи енергиен одит и бизнес план към него за евентуално смяна на горивната база и подобряване на енергийните показатели на сградите.

Улично осветление

Общината може силно да влияе при проектиране на нови обекти, при извършване на реконструкция и основен ремонт. При осигуряване на средства ще се извърши препроектиране и подмяна на старите осветителни тела с живачни и натриеви лампи с енергоспестяващи лампи. Възможно е да се премине към автономни соларни лампи на някои отделни места-това е най-доброто решение за осветление но не трябва да се забравят високите първоначални разходи и последващите разходи за охрана и застраховка на обектите. Допълнителните разходи могат да достигнат до 75% от разходите за електроенергия.

3 ФИНАНСИРАНЕ НА ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

В момента Община Гурково не разполага със собствени финансови средства за инвестиции в проекти по ЕЕ. В интерес на всяка община е да реализира подобни проекти, тъй като те изразходват значителни средства от бюджета си за енергийни ресурси. Реализирането им не само облекчава общинските бюджети, но и води до повишаване на благосъстоянието на жителите на общината, респективно на цялата област. Те са атрактивни и изгодни, тъй като генерират енергоспестяващи ефекти, а не разходи. При реализирането на проекти за подобряване на енергийната ефективност няма дълги периоди на строителство и средствата започват да се възстановяват веднага след влагането им. Инвестирането в енергийната ефективност не е самоцел, а средство за намаляване на разходите, подобряване националната конкурентоспособност, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда, както и средство за борба с бедността и създаване на допълнителна заетост.

По-долу са посочени начините за осигуряване на финансиране на проекти по ЕЕ.

3.1. Фонд “ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ”

По силата на Закона за енергийна ефективност е създаден фонд “Енергийна ефективност” (глава IV от ЗЕЕ). Фондът управлява финансовите средства, предоставени за инвестиционни проекти за развитие на ЕЕ, съобразно с приоритетите, заложиени в краткосрочните и дългосрочните програми по ЕЕ,

приети от Министерския съвет (чл.23 ал.1 от ЗЕЕ). Средствата на фонда следва да се разходват за възмездно финансиране на проекти за развитие на ЕЕ и гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции (чл.26 от ЗЕЕ). Фондът може да предоставя нисколихвени кредити за проекти в публичния и частния сектори и да осигурява гаранции на инвестициите.

3.2. БАНКОВИ ЗАЕМИ

За финансовите институции (най-вече за международните финансови институции, но и за местните банки), единичните проекти за енергийна ефективност, не представляват особен интерес, тъй като размерът на инвестициите не е голям. Това налага пакетно предлагане на проектите за енергийна ефективност (обединяване на сходни проекти в програми), а оттук и взаимодействие на национално ниво между различните областни и общински програми. Всяка община може да опише потенциални малки проекти, подходящи за пакетно предлагане, съвместно с други общини. За получаване на инвестиции е възможно и включването на проекти или малки програми за енергийна ефективност като част от голям инвестиционен проект, за получаване на добавъчен кредит. В момента съществуват следните възможности за осигуряване на финансови средства:

- Обединена българска банка АД финансира инвестиции, свързани с енергийната ефективност и с благоприятен ефект върху околната среда, по своя Програма за енергийна ефективност;
- ЕБВР ще финансира с 50 млн. евро малки проекти по ЕЕ (предимно в индустрията) и ВЕИ в частния сектор чрез откриване на кредитна линия в местни банки (ОББ АД, Българска пощенска банка АД, Юнионбанк). Заемите по кредитната линия ще бъдат съчетани с безвъзмездна помощ от Международния фонд Козлодуй в размер на 10 млн. евро, предназначена за финансово структуриране на тези проекти.

3.3. ПРОГРАМИ, ФОНДОВЕ

Цялостно или частично финансиране на инвестиционните програми може да бъде осигурено чрез национални или чужди фондове и международни програми. По-важните националните фондове и програми, които предлагат възможности за кредитно или безвъзмездно финансиране на проекти за ЕЕ са:

- Фонд „Енергийна ефективност“;
- Предприятие за управление на дейностите за опазване на околната среда;
- Държавен фонд “Земеделие”;
- Национален доверителен екофонд и други.

Програми на Европейския съюз, чрез които може да се получи безвъзмездна финансова помощ или ко-финансиране за изпълнение на проекти за ЕЕ са:

- ИСПА (за транспорт и околната среда);

- ПРСР;
- ОП Конкурентноспособност;
- МРРБ;

Инвестиции за изпълнение на проекти могат да бъдат осигурени и чрез Програмата на правителството на Япония за отпускане на безвъзмездна помощ.

3.4. ИЗПОЛЗВАНЕ НА КОМПАНИИТЕ ЗА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ПРОЕКТИ ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ В ОБЩИНИТЕ

Компаниите за енергийни услуги Energy Service Company (ЕСКО) по своята същност представляват самостоятелна форма за реализиране на проекти за енергийна ефективност. В този смисъл те не представляват типичен източник за пряко финансиране на проектите, тъй като на практика те не предоставят финансови средства на собственика на проекта, в случая общината. Този вид финансиране също така се нарича още “Финансиране от трета страна”. Инвестирали свои (или заемни средства) компаниите за енергийни услуги предоставят безвъзмездно, след определен период от време предварително фиксиран в договора, остатъчната стойност на активите придобити в рамките на реализацията на проекта от самите тях. Предполага се, че през този период компанията за енергийни услуги е възстановила направената от нея инвестиция и е реализирала планираната печалба, т.е. за нея процесът на финансиране е приключил.

3.5. ЦЕЛЕВА СУБСИДИЯ ЗА КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ ОТ ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ

Източник за финансиране на включените обекти в Инвестиционната програма, като се спазва съотношението на разпределение на целевата субсидия за капиталови разходи, определено със Закона за държавния бюджет на Република България, съответно за местни и делегирани от държавата дейности.

3.6. СЪВРЕМЕННИ ИКОНОМИЧЕСКИ МЕХАНИЗМИ

Договори с гарантиран резултат;

Финансиране от трета страна – често използван от предприятия за ЕЕ услуги (чрез ДГР);

Концесионна разновидност на финансирането от трета страна – по схемата “строителство” (построй) – “експлоатация” (използвай) – “прехвърляне на собствеността” (предай);

Използване на фондове за рисков капитал (за проекти с повишен риск, чието успешно реализиране води до големи печалби);

Използване на механизмите по Протокола от Киото – “съвместно изпълнение” или “търговия с емисии”.

4 НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Наблюдението на общинската програма е необходимо да се извършва от общинския съвет по ЕЕ. За успешното реализиране на политиката по ЕЕ е необходимо да се наблюдава изпълнението на инвестиционните програми и да се прави периодична оценка на постигнатите резултати. Обективната оценка на изпълнението на програмите за ЕЕ изисква да се прави съпоставка между вложените финансови средства и постигнати резултати.

За целта е необходимо в областния съвет по ЕЕ да се докладва информацията относно:

- оптимизиране на обема и повишаване достоверността на набираната статистическа информация ;
- създаване и поддържане на информационна система за състоянието на ЕЕ в Община Гурково;
- резултати от изпълнението и ефектите от програмите по ЕЕ в Община Гурково.

5 ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвянето на общинската програма е задължителна част от държавната политика по ЕЕ и налага участието на съответните регионални и местни структури. Разработването и изпълнението на предвидените в нея проекти е част от регионалната политиката за устойчиво развитие. Мерките по ЕЕ ускоряват икономическия растеж, подпомагат опазването на околната среда, повишават жизнения стандарт на населението в съответния регион и т.н.

Много важна част от изпълнението на програмата е периодичната съпоставка с новопостъпилите данни. При необходимост е възможно включване или изключване на обекти съобразено с евентуалното възникване на нови ситуации.

Като цяло настоящата Програма за енергийна ефективност е отворена и подлежи на промени!